สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมภายในวัดอโศการาม

อุโบสถวัดอโศการาม มีพระพุทธรูปประทาน คือ "หลวงพ่อสินสมุทร"

พระธุตังคเจดีย์ พระเจดีย์หมู่ 13 องค์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ อาจาริยานุสรณ์ท่านพ่อลี

หลวงพ่อเศียร พระพุทธรูปปั้นครึ่งองค์ปิดทอง

พระอุปคุปต์มหาเถระ

ศาลาพ่อหลวงทรงธรรม

วิหารสุทธิธรรมรังสี

รูปเหมือนท่านพ่อลีที่หน้าบันศาลาพ่อหลวงทรงธรรม

โครงการประกาศเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและธรรมชาติ
วัดอโศการาม ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ

หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ
โรงเรียนสมุทรปราการ
ผู้ดำเนินงาน

นายสมชาติ มีกลิ่นหอม หัวหน้าหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

พระธุตังคเจดีย์

พระธุตังคเจดีย์วัดอโศการาม สร้างเมื่อ พ.ศ. 2500 อุทิศเป็นอาจาริยานุสรณ์ตามแบบที่ท่านพ่อลีกำหนด เจดีย์ประธานอยู่ตรงกลางขนาดใหญ่ ฐานสี่เหลี่ยม กว้างยาว 3 วา สูง 13 วา ทรงลอมฟางทั้งองค์ประธานและเจดีย์ราย

บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ 1 พระพุทธรูป 1 พระธรรม 1 และบริขารอื่นๆ ซึ่งเนื่องด้วยพระพุทธศาสนา

เจดีย์ 13 องค์ เป็นนัยแห่งธรรม กล่าว คือ ธุดงค์ 13 องค์คุณเครื่องกำจัดกิเลส ส่งเสริมความมักน้อย สันโดษ ข้อปฏิบัติประเภทวัตรที่ผู้สมัครใจพึงสมาทานประพฤติได้มีดังนี้

หมวดที่ 1 จีวรปฏิสังยุตต์ (1) ถือใช้แต่ผ้าบังสุกุล (2) ใช้ผ้าเหลือง 3 ผืน

หมวดที่ 2 บิณฑปาตปฏิสังยุตต์ (3) เที่ยวบิณฑบาตเป็นประจำ (4) บิณฑบาตตามลำดับบ้าน (5) ฉันมื้อเดียว (6) ฉันเฉพาะในบาตร (7) ลงมือฉันแล้วไม่ยอมรับเพิ่ม

หมวดที่ 3 เสนาสนปฏิสังยุตต์ (8) ถืออยู่ป่า (9) อยู่โคนต้นไม้ (10) อยู่กลางแจ้ง (11) อยู่ป่าช้า (12) อยู่ในที่แล้วแต่จัดให้

หมวดที่ 4 วิริยปฏิสังยุตต์เกี่ยวกับความเพียร (13) คือ นั่งอย่างเดียวไม่นอน

โครงการประกาศเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและธรรมชาติ
วัดอโศการาม ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2545

ประชาชนทุกหมู่เหล่าชาวสมุทรปราการผู้รักที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและธรรมชาติและหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนสมุทรปราการได้ดำเนินการประกาศเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและธรรมชาติวัดอโศการาม ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการเป็นไปตามแผนงานการประกาศเขตอนุรักษ์ด้วยความเห็นชอบของสมัชชาองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกและคณะกรรมการบริหารสมัชชาองค์กรอนุรักษ์ได้อนุเคราะห์เสนอของบประมาณ ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมสนับสนุนงบประมาณ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาป่าชายเลนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยร่วมกันกำหนดจุดเริ่มต้นที่ป่าชายเลนวัดอโศการามจะได้ดำเนินการคู่ขนานไปกับการปลูกป่าชายเลนที่สถานตากอากาศบางปู เป็นการขยายแนวการปลูกป่าชายเลนให้ป่าชายเลนที่สมบูรณ์กลับมาเป็นสมบัติของชาวสมุทรปราการและเป็นแหล่งสร้างอาหารสำหรับประชากรต่อไป

การประกาศเขตอนุรักษ์นี้เป็นกิจกรรมในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2540 เรื่องมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องสภาพปัจจุบันของป่าชายเลนและแผนการจัดการป่าชายเลนของประเทศ โดยมีแผน 4 ลักษณะ คือ การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันปราบปราม และเฝ้าระวังการบุกรุกป่าชายเลน การฟื้นฟูและบำบัด การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ

สิ่งมีชีวิตในป่าชายเลนวัดอโศการาม

ปูก้ามดาบ

ปลาตีน

ปูแสม

กุ้ง

มีส่วนประกอบของพืชและสัตว์ (Biotic Composition)

พรรณไม้ชายเลน ตั้งแต่ริมชายทะเลถึงบริเวณพื้นดิน แสมขาวขึ้นสลับกับแสมดำถัดขึ้นมาเป็นไม้ลำพูขึ้นเป็นหย่อมๆ สลับกับไม้โกงกางใบเล็ก และจากลักษณะพื้นดินเป็นดินทรายปนเลนมีทรายมาก มีสีดำเมื่อน้ำลงจะเดินลงบริเวณริมหาดได้ ถัดขึ้นมาจึงมีพรรณไม้ปะปนกันเป็นหมู่ๆ คือ โกงกางใบใหญ่สลับแสมขาวและโพทะเล บริเวณเลนค่อนข้างแข็ง มีเหงือกปลาหมอขึ้นปะปนกับไม้ใหญ่และปรงทอง หรือ ปรงไข่

สัตว์ที่หากินตามผิวดิน

ปูแสม ปูก้ามดาบ ปลาตีน งูปากกว้างน้ำเค็ม ตะกวด ปูทะเล กุ้ง หอยต่างๆ ปลากระบอก อยู่บริเวณน้ำท่วมขังและตามผิวดิน

นก

นกดุเหว่า นกขมิ้นน้อยธรรมดา นกเอี้ยงหงอน นกกางเขนบ้าน นกกินปลาเหลือง นกยางเขียว อีกา นกอีแพรดแถบอกดำ นกแขวก นกกาน้ำเล็ก ฯลฯ

ป่าชายเลนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

ในระยะแรกเกิดจนเจริญเติบโตพอเพียงแล้วสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในป่าชายเลนก็จะลงสู่ท้องทะเลเพื่อหากินและผสมพันธุ์ต่อไป

หากทำลายป่าชายเลนซึ่งมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำตามธรรมชาติ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำก็จะหมดไป ทำให้ผลผลิตทางน้ำลดลง

ตะกวด

สมุนไพรชายเลน

โกงกางใบเล็กและโกงกางใบใหญ่

โกงกางใบเล็ก

โกงกางใบใหญ่

แสมขาว

แสมดำ

ตะบูนขาว

โพทะเล

ปอทะเล

สำมะงา

ผักบุ้งทะเล

เปลือก ใช้ต้มน้ำแก้ท้องร่วง คลื่นเหียนอาเจียน แก้บิดเรื้อรัง เป็นยาสมานแผล เปลือก ตำให้ละเอียด พอกห้ามเลือดจากผลสด

ใบอ่อน บดหรือเคี้ยวให้ละเอียด พอกแผลสดป้องกันการติดเชื้อ **แสมขาวและแสมดำ** แก่น มีรสเค็มเฝื่อน ต้มกับน้ำแก้กระษัยโดยมากจะต้มรวมกับแก่นแสมสาร เป็นยาขับเลือดเสียของสตรี

ตะบูนขาวและตะบูนดำ

เมล็ด รับประทานแก้ท้องร่วง แก้บิด

เปลือกและผล รับประทานแก้โรคอหิวาต์

เปลือกและผล ต้มกับน้ำที่ใช้ล้างทำความสะอาดแผล

เหงือกปลาหมอดอกน้ำเงินและดอกขาว อีเกร็ง จะเกร็ง

ต้นและราก ต้มกับน้ำใช้อาบแก้ไข้หวัด แก้ผื่นคัน โรคผิวหนังทุกชนิดรับประทานแก้โรคฝีดาษ

ต้นสด ตำให้ละเอียด ใช้พอกหัวฝี หรือแผลเรื้อรัง ถอนพิษได้ดี ทาผิวแก้คัน

ทั้งต้นและราก ตำกับขิงคั้นน้ำหยอดรักษาตาเจ็บได้ ดื่มแก้ไข้จับสั่นถ้าตำกับขมิ้นอ้อยใช้ทาแก้ฟกช้ำบวมได้ โดยเฉพาะริดสีดวงทวาร ใช้ปั้นเป็นลูกกลอนรับประทานแก้ปวดหลัง ปวดปั้นเอว อีเกร็งทั้ง 5 (ราก ต้น ใบ ดอก ผล) ทำความสะอาดแล้วหั่นละเอียดผึ่งแดดให้แห้ง ป่นละเอียด 5-10 ส่วน ผสมพริกไทยป่นละเอียด 1 ส่วนโดยน้ำหนัก ปรุงแต่งรสด้วยเกลือให้ความเค็มรักษาตัวยา ปั้นเป็นลูกกลอนโดยผสมน้ำผึ้งรักษาไซนัส อักเสบ บรรเทาอาการแพ้อากาศ

โพทะเล ผลและใบ

ตำให้ละเอียดพอกแก้หิดได้ เปลือก ต้มกับน้ำใช้ทำความสะอาดแผลเรื้อรัง รากอ่อน ใช้รับประทานเป็นยาบำรุง

ปอทะเล

ดอกสด 2-3 ดอก ต้มกับนมสด 1 ถ้วยตะไล ทิ้งไว้ให้เย็นใช้หยอดหูแก้อักเสบในช่องหู

ผักบุ้งทะเล ขยี้ใบพอกผิวหนังดับพิษแมงกะพรุน

สำมะงา ใช้ต้นและใบต้มน้ำอาบรักษาโรคผิวหนัง

วัดอโศการาม

วัดอโศการามตั้งอยู่บนพื้นที่ "นาแม่ขาว" เจ้าของที่ดินชื่อนางกิมหงษ์ และนายสุเมธ ไกรกาญจน์ ได้ถวายที่ดินสร้างวัดประมาณ 53 ไร่ เมื่อปี พ.ศ. 2497 - พ.ศ. 2498 ซึ่งเป็นบริเวณที่ท่านพ่อลีได้เริ่มก่อตั้งสำนักสงฆ์และทำธุดงควัตรและสืบเนื่องจากท่านพ่อลีได้มีนิมิตว่าเป็นบริเวณที่บรรจุพระบรมธาตุ การที่วัดนี้ได้ชื่อว่า วัดอโศการาม เพราะท่านพ่อลีประสงค์จะให้เป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณพระเจ้าอโศกมหาราช กษัตริย์ของอินเดียที่ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนามายังแถบเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทย ท่านพ่อลีได้คิดตั้งชื่อวัดนี้ไว้ตั้งแต่ครั้งที่ท่านจำพรรษาอยู่ในตำบลสารนารถ เมืองพาราณสี ทั้งนี้เป็นไปตามปรารภของพระสุทโธ (ธรรมรังสี) 23 กันยายน พ.ศ. 2503

พื้นที่ภายในวัดอโศการามส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์ เนื่องด้วยภิกษุวัดอโศการามได้ถือการอยู่ป่าตามแนววัตรปฏิบัติของท่านพ่อลี จึงให้ความสำคัญกับป่าโดยเฉพาะป่าชายเลนที่มีความสงบ มีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ส่วนตอนบนของพื้นที่ซึ่งเป็นที่บก ทางวัดก็ได้พยายามสร้างป่าบกด้วยพรรณไม้นานาชนิด

สถาปัตยกรรมในวัดอโศการามที่สำคัญ เช่น พระธุตังคเจดีย์ วิหารวิสุทธิธรรมรังสี ศาลาพ่อหลวงทรงธรรม อุโบสถ และสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมอื่น ๆ อีกมากมายล้วนสวยงาม เป็นอเนกประโยชน์สำหรับผู้ใฝ่ในธรรมตามแนวท่านพ่อลี

ภาพถ่ายทางอากาศ
วัดอโศการาม

พระบรมรูป
พระเจ้าอโศกมหาราช

ท่านพ่อลี

พระอาจารย์ลี ธมฺมธโร เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2449 ที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลยางโยภาพ อ.ม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

นามเดิมของพระอาจารย์ลี คือ นายชาลี เป็นบุตรของนายปาว นางพ่วย นารีวงศ์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 9 คน เป็นชาย 5 คน เป็นหญิง 4 คน เด็กชายชาลีเป็นเด็กเลี้ยงยาก บิดามารดาไม่สามารถเลี้ยงดูให้ถูกใจได้

เมื่ออายุ 11 ปี มารดาเสียชีวิต ต้องช่วยบิดาทำนา เรียนหนังสือพออ่านออกเขียนได้ ออกจากโรงเรียนเมื่ออายุ 17 ปี อายุ 18 ปี ออกจากบ้านไปหางานทำที่ตลาดหนองแซงจังหวัดสระบุรี

เมื่ออายุ 20 ปี ได้เดินทางกลับจากบางเลนจังหวัดนครปฐม บิดาจึงให้บวชเมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนเพ็ญ 6 บวชพร้อมเพื่อน 9 องค์ เมื่ออุปสมบทแล้วได้ 4 พรรษา จึงได้พบ **พระอาจารย์มั่น** ได้รับฟังธรรมจากท่านและได้ติดตามพระอาจารย์มั่นไปเมืองเหนือ พระอาจารย์ลีเน้นวัตรปฏิบัติในทางธุดงควัตร เคร่งในธุดงค์ 13 ได้ตั้งจิตอธิษฐานเข้ารุกขมูลผูกกลดติดกับต้นไม้ ใช้ท่อนไม้หนุนศีรษะนอนอย่างทรมานตัว ไม่กลัวความทุกข์ยากลำบาก และได้เคยบำเพ็ญเพียรในธุดงควัตรถึงขั้นอุกฤษฏ์ การเดินทางและธุดงค์ของท่านไปทั่วทั้งในประเทศไทย ประเทศเพื่อนบ้านและเดินทางไปศึกษา พร้อมทั้งสนทนาธรรมในต่างประเทศอีกมากมาย

เมื่อ พ.ศ. 2498 ได้ตั้งสำนักสงฆ์เป็นครั้งแรกที่นาแม่ขาว บนที่ดินที่ได้รับถวายประมาณ 53 ไร่ มีพระลูกศิษย์ 5 รูป อยู่ ณ สำนักสงฆ์นี้ (วัดอโศการาม) เมื่อ พ.ศ. 2500 เริ่มสร้างพระธุตังคเจดีย์เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2504 เวลากลางคืนท่านจึงทิ้งขันธ์จากศิษย์ของท่านไป วัดอโศการามจึงเป็นอารามสุดท้ายของท่านพ่อลี